

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Drs. S.J. Stuiveling
President Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Erfgoed en Kunsten
IPC 3400

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
I. Peters

T +31 6 29 09 82 78
i.peters@minocw.nl

Datum **29 JAN. 2015**

Betreft Bestuurlijke reactie op conceptrapport 'Zicht op bezuinigingen,
bezuiniging op cultuur'

Onze referentie
717133

Uw referentie
14008095 R

Bijlagen
1

Geachte mevrouw Stuiveling,

U heeft mij en de minister van Financiën op 16 januari 2015 het conceptrapport toegestuurd over uw onderzoek naar de realisatie en gevolgen van de maatregel 'cultuursubsidies' uit het regeerakkoord van het kabinet-Rutte/Verhagen, met het verzoek om een bestuurlijke reactie. Met belangstelling heb ik kennis genomen van de uitkomsten van uw onderzoek. In deze brief geef ik u, mede namens de minister van Financiën, mijn reactie. In de bijlage bij deze brief zijn enkele opmerkingen en suggesties bij specifieke formuleringen in het conceptrapport en bij de infographics opgenomen.

U geeft aan dat in de budgettaire nota's geen overzicht is opgenomen in hoeverre de bezuiniging op cultuur is gerealiseerd conform de voornemens in het regeerakkoord en de uitwerking daarvan in daaropvolgende beleidsnota's. In het jaarverslag 2013 is echter aangegeven dat het op het cultuurartikel uitgevoerde beleid en de bijbehorende resultaten conform de verwachtingen uit de begroting 2013 waren. In die begroting is verwezen naar de brief *Meer dan kwaliteit: een nieuwe visie op cultuurbeleid*, waarin de voornemens van het kabinet ten aanzien van de bezuinigingen nauwkeurig zijn uitgewerkt. Samen geven deze documenten het inzicht dat de bezuiniging op cultuur is gerealiseerd en via welke maatregelen dit is gebeurd.

Uw eerste aanbeveling heeft betrekking op de tijdigheid van de informatievoorziening, op de inhoud van de informatievoorziening en op de wijze waarop ik deze informatie openbaar maak. Ik zal op deze aspecten achtereenvolgens ingaan.

Tijdigheid van de informatievoorziening

Een belangrijk onderdeel van de informatievoorziening over de basisinfrastructuur (BIS) betreft informatie uit de jaarverslagen van BIS-instellingen. In april dienen deze instellingen hun jaarverantwoordingen over het voorgaande jaar in bij mijn ministerie. In de periode daarna worden diverse interne controles op de jaarverantwoordingen uitgevoerd. Als die controles zijn afgerond, vindt nadere

analyse van de gecontroleerde informatie plaats en afstemming met de instellingen. De informatie uit dit proces vormt de input voor de jaarlijkse uitgave Cultuur in Beeld, die vorig jaar op 1 december is gepubliceerd. U vraagt om veel snellere publicatie. Het versnellen van de informatievoorziening staat echter op gespannen voet met belangrijke kwaliteitsaspecten van informatie, waarbij ik vooral denk aan betrouwbaarheid. Betrouwbaarheid van de informatievoorziening vanwege de overheid is van groot belang. Met de Tweede Kamer heb ik afgesproken dat de informatie voor de uitgave Cultuur in Beeld in 2015 kan worden besproken bij de behandeling van de cultuurbegroting 2016, mits deze niet eerder wordt gepland dan eind november 2015.

Inhoud van de informatievoorziening

Het opvragen van extra informatie conflicteert met het streven van het kabinet om de administratieve lasten te beperken. Ik ben daarom in het algemeen kritisch bij het opvragen van (meer) informatie bij instellingen.

U geeft aan dat u informatie over recente ontwikkelingen mist. Ik zal puntsgewijs ingaan op de diverse soorten informatie die u in dit verband noemt in uw rapport.

1) Instellingen die geen rijkssubsidie meer ontvangen

Het opvragen van informatie bij instellingen die geen rijkssubsidie meer ontvangen is niet goed uitvoerbaar: door het ontbreken van een subsidierelatie heb ik geen titel op grond waarvan ik bij deze instellingen informatie kan opvragen.

2) Ontwikkelingen in de eigen inkomsten van BIS-instellingen

U geeft aan dat er onvoldoende informatie beschikbaar is over de ontwikkeling in eigen inkomsten, en dat een uitsplitsing van de eigen inkomsten ontbreekt. Ik onderschrijf deze conclusie niet. Rijksgesubsidieerde instellingen specificeren de verschillende typen eigen inkomsten in hun jaarverantwoording. Deze informatie wordt opgenomen in de gegevensbank van mijn ministerie. In de monitor economische ontwikkelingen in de cultuursector laat ik sinds 2013 jaarlijks de ontwikkeling van de eigen inkomsten in beeld brengen. Deze analyse geeft inzicht in de ontwikkeling van inkomsten uit subsidie, publieksinkomsten en andere eigen inkomsten als sponsorinkomsten en giften. De ontwikkelingen worden per sector in beeld gebracht. In mijn aanbiedingsbrief bij de publicatie Cultuur in Beeld 2014 heb ik deze analyse opgenomen. Ook in 2015 laat ik deze monitor weer uitvoeren.

3) Uitgavenontwikkelingen bij de instellingen

U geeft aan dat onvoldoende informatie beschikbaar is over de ontwikkeling van de uitgaven van instellingen die na de herinrichting van de BIS nog subsidie van het rijk ontvangen. Deze informatie is nodig om de financiële positie van de instellingen beter in beeld te krijgen. Ik ben het met u eens dat het belangrijk is om dit soort informatie te verzamelen. Daarom vraag ik door het rijk gesubsidieerde instellingen om informatie over uitgaven en financiële positie in hun jaarverantwoording op te nemen. Deze informatie wordt ook opgenomen in de gegevensbank van mijn ministerie. In mijn aanbiedingsbrief bij de publicatie Cultuur in Beeld 2014 heb ik een analyse over de financiële positie van deze instellingen opgenomen. Deze analyse laat ik ook dit jaar maken.

4) Werkgelegenheid in de sector

U geeft aan dat voor een completer beeld over de gevolgen van de bezuinigingen informatie over de ontwikkeling van de werkgelegenheid van toegevoegde waarde zou zijn. Ik onderschrijf het belang van het verzamelen van dit type informatie. Voor Cultuur in Beeld laat ik sinds 2011 het CBS jaarlijks het aantal banen en zelfstandigen in de sector in beeld brengen. De meest recente cijfers van het CBS over het aantal banen en zelfstandigen gaan over 2012. Dit betekent dat de gevolgen van de bezuinigingen op cultuur voor de werkgelegenheid in de culturele sector vanaf 2013 nog niet in dit rapport zijn terug te vinden. In Cultuur in Beeld 2015 zullen de werkgelegenheidscijfers van het CBS over 2013 worden gepresenteerd. Daarnaast voert het CBS driejaarlijks de monitor 'Kunstenaars en afgestudeerden aan creatieve opleidingen' uit. Verder werkt de Raad voor Cultuur met de SER aan een verkenning naar de effecten van de bezuinigingen op de werkgelegenheid in de sector. Ik betrek de uitkomsten daarvan bij mijn beleid.

5) (Financiële) toegankelijkheid van het culturele aanbod

U geeft aan dat weinig informatie beschikbaar is over de toegankelijkheid van het culturele aanbod na de bezuinigingen. Zijn de toegangsprijzen voor een voorstelling of tentoonstelling omhoog gegaan na de bezuiniging op de BIS? Wat zijn de gevolgen? In de monitor economische ontwikkelingen in de cultuursector laat ik sinds 2013 jaarlijks de ontwikkelingen in aanbod, bezoek, prijs en financiering in beeld brengen. Dit onderzoek wordt jaarlijks tegelijkertijd met Cultuur in Beeld gepubliceerd. Verder onderzoekt het SCP wat de bepalende factoren voor cultuurdeelname zijn. Uit dit onderzoek blijkt dat niet inkomen, maar opleiding de meest bepalende factor is.

Wijze van openbaar maken van informatie

U beveelt aan om de gegevensbank van mijn ministerie als open data beschikbaar te stellen. Dit kabinet is grote voorstander van open data. Op dit moment maak ik reeds belangrijke onderdelen van deze data openbaar via de uitgave Cultuur in Beeld. Dit betreft uitgebreide informatie over de BIS-instellingen. De gegevensbank bevat daarnaast informatie over instellingen die door de rijkscultuurfondsen en de G9 worden gesubsidieerd. Komende periode wordt samen met de andere overheden gewerkt aan een kwaliteitsverbetering van de gegevensbank, het verbeteren van de vergelijkbaarheid en afstemmen van definities. De andere overheden zijn eigenaar van hun gegevens in de gegevensbank. Daarom ga ik nu niet over tot eenzijdige beschikbaarstelling van die gegevens.

Uw tweede aanbeveling heeft betrekking op de wijze waarop in departementale jaarverslagen wordt gerapporteerd over de realisatie en de gevolgen van bezuinigingen.

In uw publicatie beveelt u aan om ervoor te zorgen dat in de departementale jaarverslagen inzicht wordt gegeven in de meerjarige realisatie en gevolgen van bezuinigingen. Het kabinet zal hier in het vervolg aandacht aan besteden. Het uitgebreid in beeld brengen van alle effecten is niet goed mogelijk, maar in de verantwoording zal wel meer aandacht besteed worden aan de invloed van de beleidsmaatregelen.

Ten slotte stuur ik u in de bijlage nog enkele opmerkingen en suggesties bij specifieke formuleringen in het conceptrapport en bij de infographics.

Onze referentie
717133

Hoogachtend,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

Bijlage bij bestuurlijke reactie op het conceptrapport 'Zicht op bezuinigingen, bezuiniging op cultuur' (kenmerk bestuurlijke reactie: 717133)

Opmerkingen en suggesties bij de tekst van het conceptrapport

- Pagina 2, derde alinea:
Kan de zin 'Dit betekent nadrukkelijk niet dat minder is uitgegeven aan cultuur, ...' vervangen worden door bijvoorbeeld 'Dit betekent nadrukkelijk niet dat meer op cultuur is bezuinigd dan de geplande bezuiniging, ...'
Reden voor dit verzoek is dat de tekst iets beoogt te zeggen over de € 73 miljoen die in de jaren 2011-2013 extra lijkt te zijn bezuinigd (wat valt af te leiden uit het achtergronddocument), maar nu kan uitstralen dat er twijfels zijn of er wel € 200 miljoen is bezuinigd.
- Pagina 3, paragraaf 'Eigen inkomsten compenseren lagere subsidie':
Hier staat nu 'Enkele deelsectoren laten echter een negatiever beeld zien, waarbij de theatersector eruit springt met een daling van de eigen inkomsten van 24%.'
De cijfers over de deelsector theater springen eruit als gevolg van een slechte financiële stand van zaken bij één instelling. De tekst suggereert dat er een sectorbreed probleem heerst bij theater, wat niet het geval is.

Opmerkingen en suggesties bij de infographics

- Er wordt een aantal plaatjes getoond over de gevolgen van de bezuinigingen. De toelichting is niet bij alle plaatjes voldoende scherp en duidelijk.
- Bij de plaatjes over 'geld' is niet aangegeven over welk geld dit gaat. Omdat de rest van de plaatjes vooral over de BIS gaat, kan de onterechte indruk ontstaan dat dit geld ook (alleen) over de BIS gaat.
- Waarom de keuze voor een vergelijking tussen 2011 en 2013 bij 'eigen inkomsten' en 'aantal bezoeken'? Waarom wordt niet vanaf 2009 (startjaar van de vorige BIS-periode) een ontwikkeling in beeld gebracht of een vergelijking gemaakt tussen 2012 en 2013 (voor en na de overgang naar de nieuwe BIS)?
- Aantal instellingen bij 'gevolgen': In de kantlijn staat dat het om het aantal BIS instellingen gaat, de cijfers gaan echter over rijksgesubsidieerde instellingen, wat niet hetzelfde is.
- Eigen inkomsten: Er worden twee figuren getoond over hetzelfde onderwerp. Kan er niet gekozen worden voor één figuur met een duidelijke toelichting? Verder is het onduidelijk of bij de tweede figuur een groei/afname in procenten of in procentpunten is weergegeven.
- Aantal bezoeken: Zijn dit bezoeken aan alleen BIS instellingen? Dit is niet toegelicht.